

No ets boja, és el patriarcat

CCOO feminista

Feminisme per viure

28-M 2025, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones

Des que el 1987 es va celebrar per primera vegada el Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones, cada 28 de Maig és una oportunitat per recordar que encara hi ha diferències entre homes i dones en l'accés a l'atenció sanitària i a rebre un tractament adequat.

En aquesta jornada CCOO de Catalunya volem reivindicar el dret de totes les dones a una salut plena i íntegra, d'acord amb la definició de l'Organització Mundial de la Salut, que considera la salut com el benestar físic, psíquic i social, i no només l'absència de malalties.

Fa anys que existeixen indicadors de l'empitjorament de la salut mental de les persones treballadores i de la seva major afectació en les dones, però va ser la crisi de salut provocada per la pandèmia de la COVID, amb el corresponent confinament, el factor que va fer d'aquesta realitat una prioritat mèdica i política.

Al llarg de la història, els mites i creences han relacionat els cicles hormonals amb les depressions i altres tipus de trastorns. Avui dia, però, sabem que les malalties mentals en les dones poden originar-se per una combinació complexa de factors biològics, psicològics i socials, que varien segons l'etapa del cicle vital.

Ser dona es considera un factor de risc quan parlem de salut mental: patim més trastorns per motius múltiples, però associats, sobretot, als problemes estructurals i culturals presents en la societat patriarcal i androcèntrica en la qual encara vivim.

Entre els elements que generen desigualtats socials de gènere desfavorables per a les dones i que condicionen la seva salut i benestar en el transcurs de tota la seva vida destaquen els rols socials i altres components de classe, com els ingressos econòmics, el nivell educatiu o el tipus d'ocupació.

Dins d'aquests factors el que té més prevalença a l'hora de desenvolupar depressió, ansietat i trastorns de l'alimentació i de la conducta és el factor psicosocial de gènere o la diferent socialització de les dones per l'impacte dels rols de gènere. Els rols de les dones s'han relegat tradicionalment a l'àmbit privat i el mateix ha passat amb les qüestions

emocionals, que s'han tractat des d'antic com a qüestions irrelevantes.

Així mateix, continua existint un biaix de gènere tant en el diagnòstic com en el tractament de la nostra salut. El percentatge de dones polimedicades és superior al d'homes, de manera que, en salut mental, els diagnòstics esbiaixats originen una sobremedicació i altres problemes de salut que empitjoren la nostra qualitat de vida i soscaven la nostra autoestima.

Per aquest motiu, des de CCOO instem les institucions i els poders públics a tenir una especial consideració per la salut mental de les dones, a no aplicar una visió androcèntrica en l'estudi i l'atenció de determinades malalties, i a fugir de la sobremedicació.

Les dones de CCOO volem recordar també que el desequilibri existent entre les expectatives imposades i les possibilitats reals d'assoliment d'aquestes generen un malestar i una pressió constants que afecten no només la nostra salut mental, sinó també el nostre cos, cosa que dona lloc a la comorbiditat: la coexistència de dues malalties o més que generalment estan relacionades.

D'altra banda, l'evidència científica destaca les conseqüències i els impactes per a la salut mental que té la violència de gènere. En aquest sentit, les dones que pateixen o han patit violència de gènere, poden veure's afectades per una deterioració en les seves capacitats cognitives, la qual cosa innegablement acaba afectant la seva qualitat de vida. Concretament, la depressió i l'angoixa constitueixen un dels problemes de salut mental prevalents entre dones que han patit violència de gènere.

L'accés desigual a l'educació i la major presència de dones en feines caracteritzades per condicions de treball precàries contribueixen al desenvolupament d'aquestes malalties en el col·lectiu femení.

CCOO de Catalunya ens comprometem a promoure, als centres de treball, la conscienciació sobre les desigualtats de gènere en l'àmbit laboral i a reforçar una acció sindical orientada a la igualtat de gènere, la conciliació corresponsable i la reducció dels factors de risc psicosocial que més pateixen les dones.

Finalment, volem recordar que a molts llocs del món les dones i les nenes encara no poden disposar d'uns serveis de salut de qualitat. L'últim informe sobre població mundial es refereix a les desigualtats en salut que s'aguditzen pels conflictes armats, la pobresa i la discriminació. En aquest sentit, 1 de 4 quatre dones no poden prendre les seves pròpies decisions sobre atenció mèdica.

Per tot això, CCOO de Catalunya exigim el següent:

- Instar les administracions a posar en la seva agenda política la promoció i la protecció de la salut mental i del benestar general de la població.
- Impulsar polítiques públiques per a una atenció transversal i eficaç de la salut mental que permeti pal·liar l'impacte que té en la vida de les persones afectades i en les conseqüències que se'n deriven, com la discriminació o l'estigmatització, garantint l'accés a la feina de les dones amb problemes de salut mental.
- Abordar la salut mental incorporant-hi condicionants de gènere perquè el procés de prevenció, cura i recuperació s'adapti a les dones, de manera que tant els fàrmacs com els tractaments siguin aplicats a les dones amb garanties i no pas sense cap assaig clínic femení, i que els fàrmacs siguin els adequats per al seu tractament en lloc de ser substituïts d'una teràpia o grup de suport.
- Incorporar la prevenció, l'avaluació i el tractament dels riscos psicosocials en una de les màximes prioritats de qualsevol pla de prevenció de riscos laborals, de manera que les desigualtats de gènere disminueixin i es doni més importància a la salut mental.
- Avançar en una educació no sexista centrada en l'autonomia, en la inclusió, en la responsabilitat i en les cures com a estratègia preventiva en salut mental.
- Promoure accions per combatre els estereotips de gènere i les pressions socials a les quals s'han d'enfrontar les dones i que gene-

ren desigualtats de gènere que impacten en la salut mental, especialment la dicotomia a la qual s'enfronten moltes dones joves i la pressió a què es veuen sotmeses en l'exposició a les xarxes socials.

- Fer que la xarxa de salut mental pública garanteixi l'atenció a totes les persones, dotant-la del nombre de professionals especialitzats en salut mental que sigui necessari per donar cobertura a les necessitats de la població. Calen estratègies de planificació i coordinació amb entitats i organitzacions que tinguin competències en la matèria i donin resposta als col·lectius en situació de vulnerabilitat.
- Invertir els recursos necessaris en el Pacte de Salut Mental de Catalunya perquè es pugui desenvolupar.
- Actualitzar la normativa de prevenció de riscos laborals incorporant-hi de manera concreta la perspectiva de gènere, regulant de manera específica els riscos psicosocials i desenvolupant la regulació de la protecció de la salut en els serveis de la llar familiar i de les dones embarassades i en situació de lactància natural.
- Modificar el quadre de malalties professionals per incorporar les relacionades amb la salut mental i dotar-lo d'una major perspectiva de gènere.

Sense igualtat, no hi ha salut, i sense feminisme, no hi ha justícia sanitària.

La salut mental de les dones no és un símptoma individual, sinó el diagnòstic d'un sistema que hem de transformar.

La nostra salut mental no és negociable: exigim viure, no sobreviure!

CCOO *feminista*

No ets boja,
és el patriarcat

Feminisme per viure

